

Makt og menneskeverd i det digitale arbeidslivet

Forskningsprosjekt i samarbeid mellom Fafo og SERI

Mona Bråten og Rolf K. Andersen, Fafo

Fafrokost 14. mars 2023

Digitalisering øker mulighetene for overvåking og kontroll av ansatte

- Grensene mellom digitale kontrolltiltak og nye digitale arbeidsverktøy kan være uklare
- Kontinuerlig og detaljert
- Muliggjør overvåking uten at det var den egentlige hensikten med teknologien
- Økende bekymring for ansattes personvern

Digitalisering i norsk arbeidsliv

Hva sier norske arbeidsgivere og tillitsvalgte om digitalisering, tilltsvalgtes medvirkning og personvernutfordringer?

Et komplisert regelverk

Personvernforordningen (GDPR)

- grunnleggende prinsipper, rettigheter og plikter

Arbeidsmiljøloven

Kap 9 Kontrolltiltak i virksomheten

- tillitsvalgtes rett til medvirkning (§9-2)

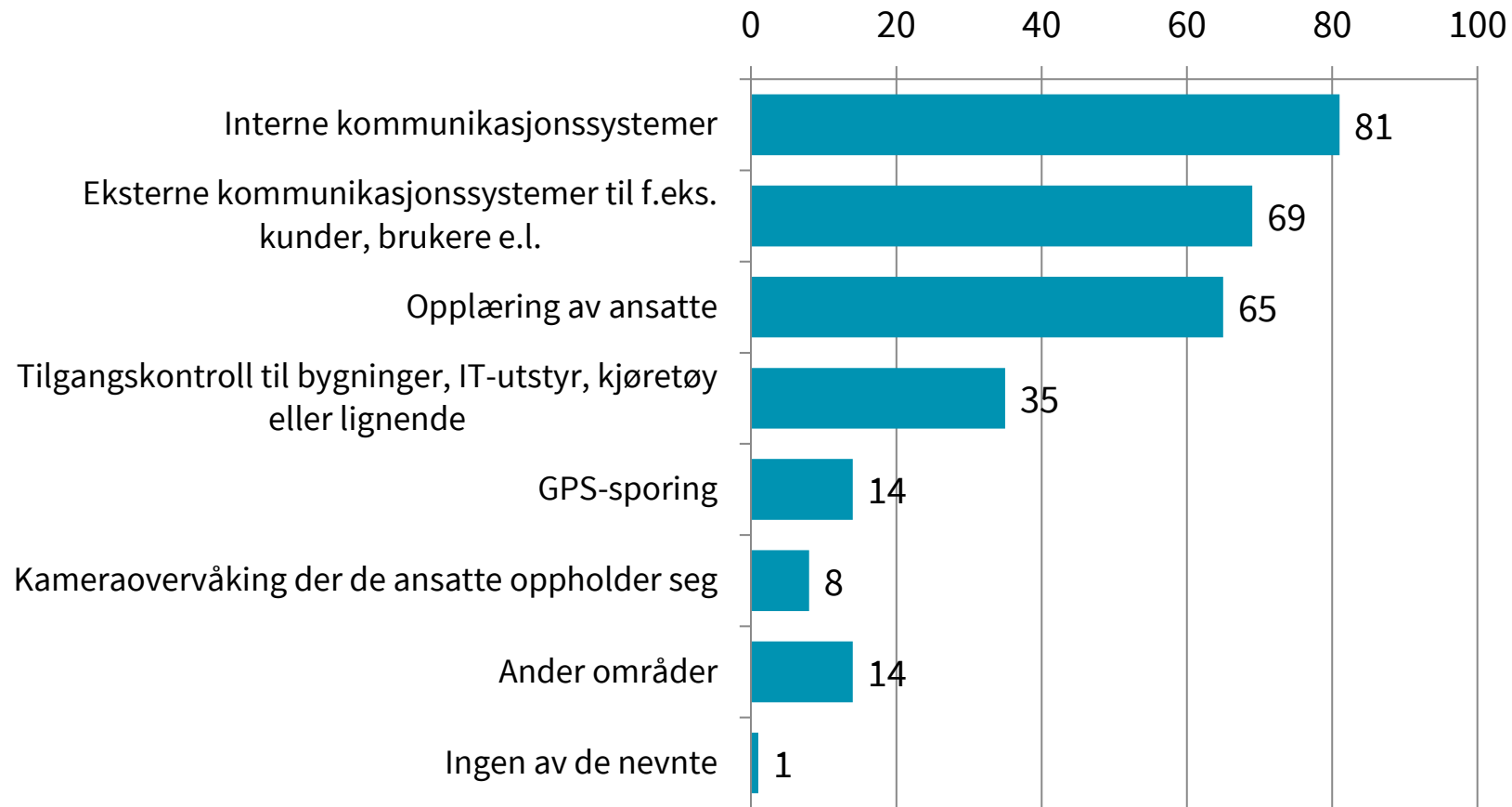
Hovedavtalene, i privat og offentlig sektor

- personvern og kontrolltiltak (privat sektor)
- tillitsvalgte rett til medvirkning ved innføring og bruk av ny teknologi (privat og offentlig sektor)

Digitalisering og ny teknologi

Hvor har de nye eller oppgraderte digitale løsningene eller teknologiene blitt tatt i bruk (n=1041)

Bransje har betydning

- **Privat vareproduksjon**
 - GPS-sporing og tilgangskontroll

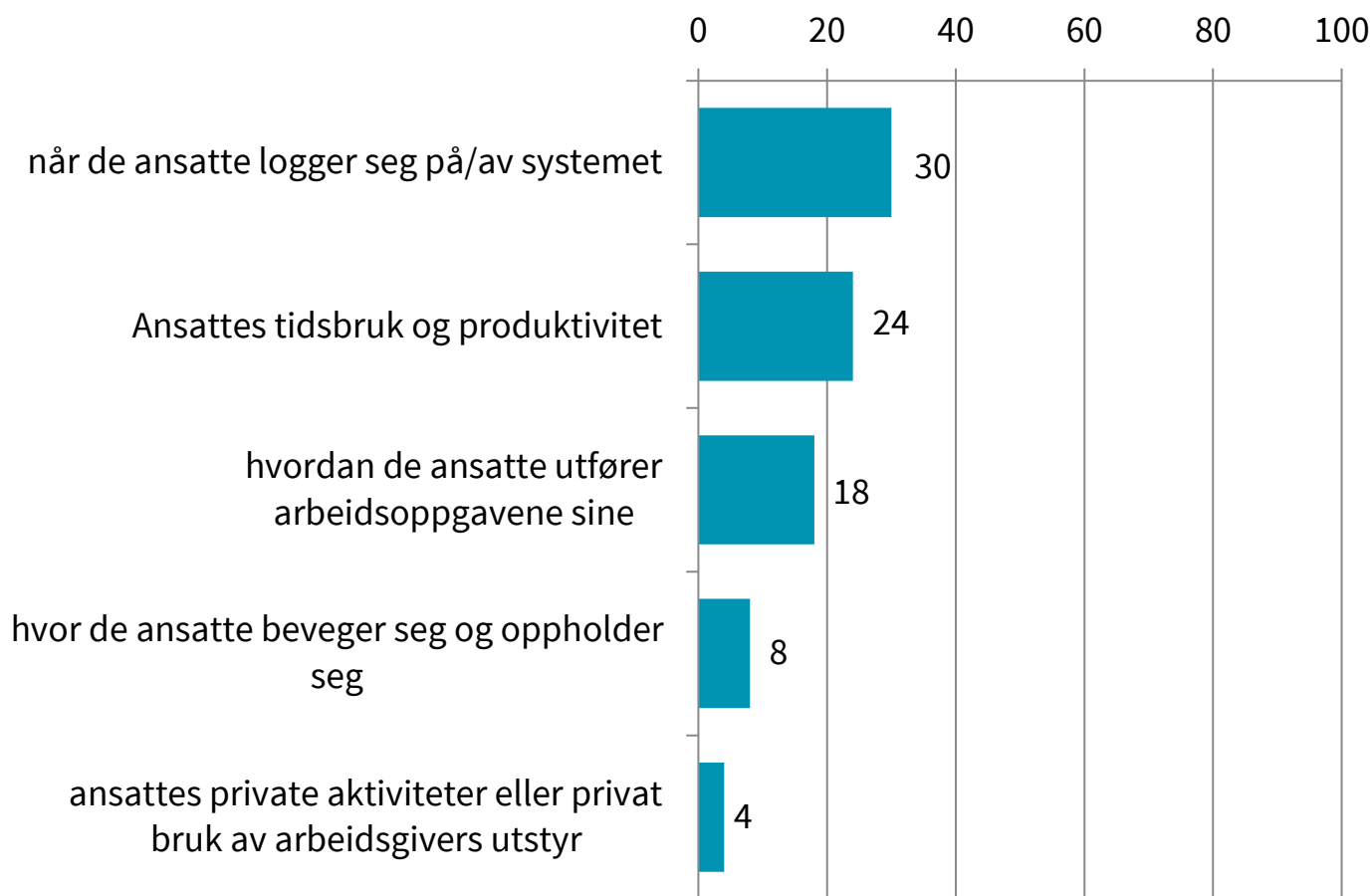

- **Privat tjenesteproduksjon**
 - Kameraovervåking der de ansatte oppholder seg

- **Offentlig sektor**
 - Opplæring av ansatte, interne kommunikasjonssystemer og eksterne kommunikasjonssystemer

Bruker dere noen av disse digitale løsningene eller teknologiene til å følge med på noe av det følgende (n=1028)

Privat vareproduksjon: tidsbruk og produktivitet, og hvor ansatte beveger og oppholder seg

Privat tjenesteproduksjon: tidsbruk og produktivitet, og på-/avlogging

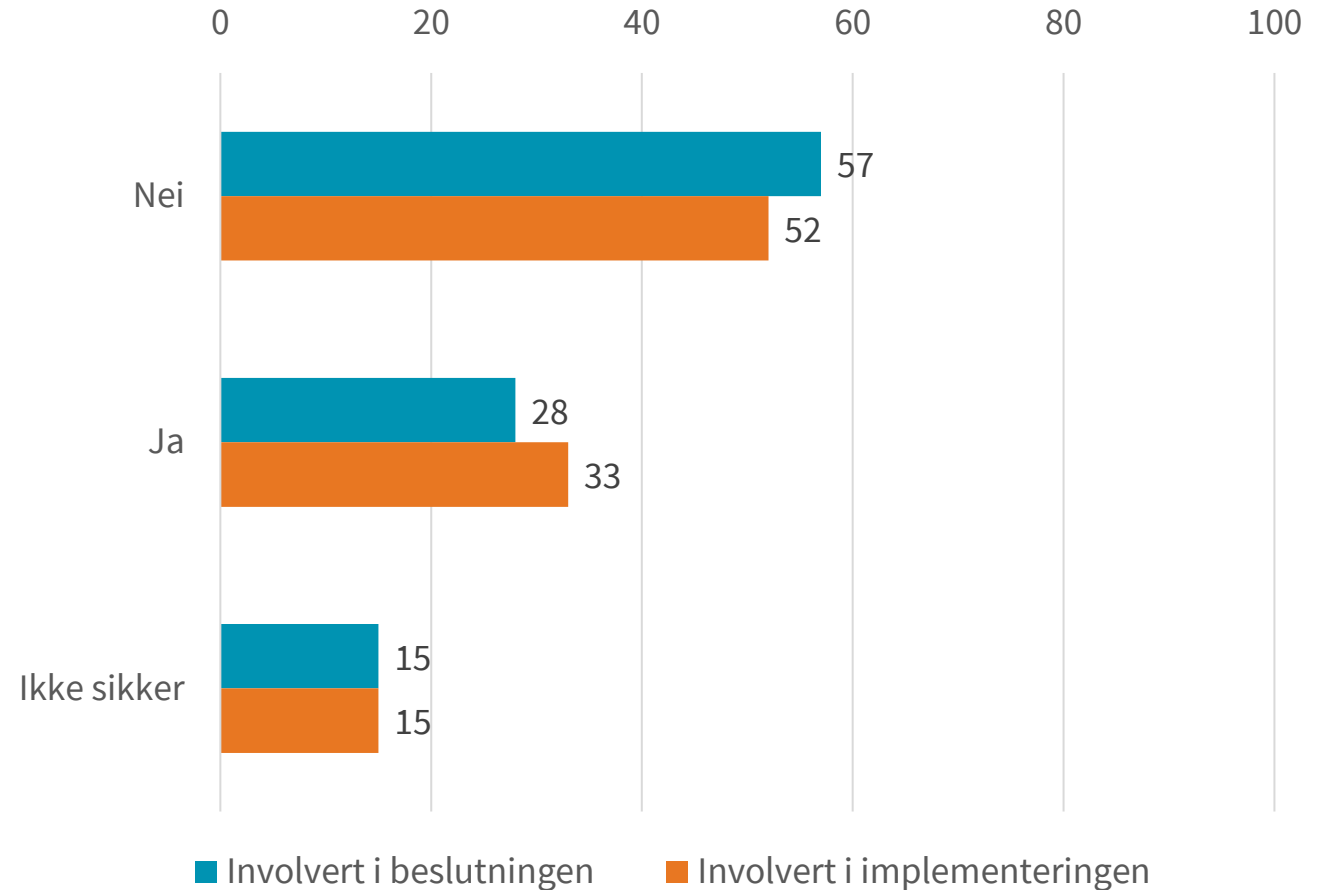
Offentlig sektor: Mindre sannsynlighet for at den digitale teknologien brukes til noe av dette

Medvirkning fra tillitsvalgte

Er de tillitsvalgte involvert ved innføring av nye digitale løsninger?

- Tillitsvalgte i store virksomheter blir i større grad involvert
- Tidligere forskning har vist at når det først blir diskutert i partsbaserte fora blir innspill fra tillitsvalgte og verneombud tatt hensyn til (Trygstad m.fl. 2021)

Kilde: LOs tilltsvalgtpanel

Hvilke tiltak er gjennomført?

- Tillitsvalgte i privat vareproduksjon svarer oftere at disse tiltakene ble gjort.
- Kommunal sektor skiller seg ut med den laveste andelen som svarer at noen av disse tiltakene ble gjort

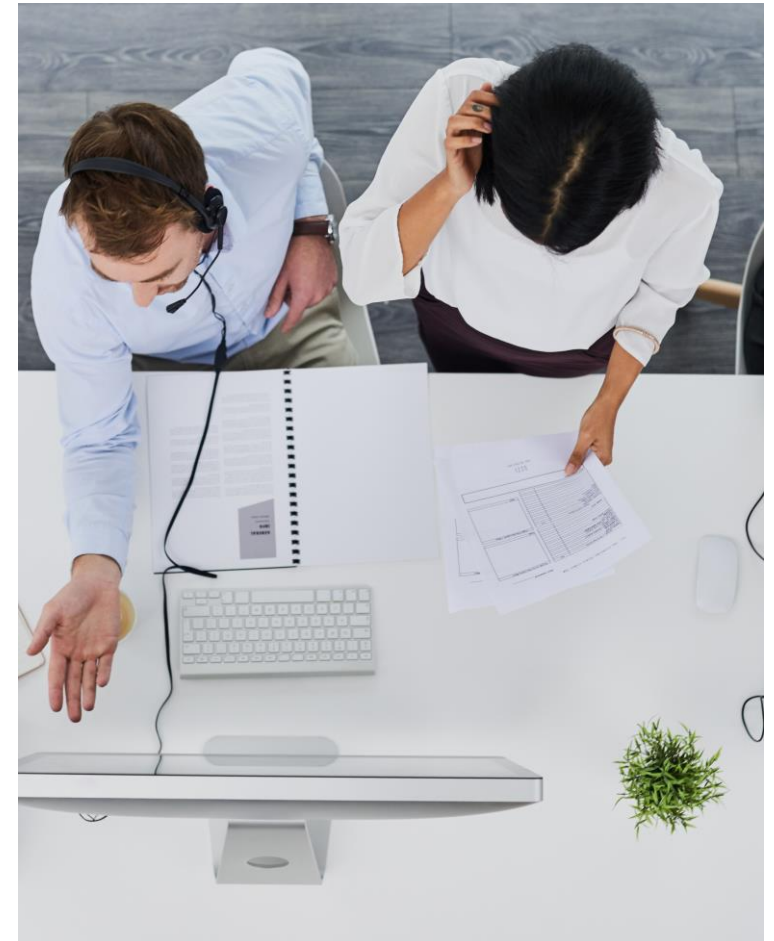
Kilde: LOs tillitsvalgtpanel

Personvern under press

Eksempel fra kundesenter hos en offentlig etat

- Arbeidet organisert som et Call-senter
- Digitalt telefonisystem og skybasert plattform for kundekontakt
- Samtaletid, antall samtaler, hvem man snakker med, telefonnummer og innlogging i saksbehandlings- og arkivsystem – måles og loggføres

Overvåking og stress går utover helsa

*«Er ikke noen pauser her, fortsetter bare i samme tempo enten du vil eller ei, bare å ta unna køen. [...] Når det stormer som verst går det ut over det psykiske. Legen min har spurt hvordan det er på arbeidsplassen. Da svarte jeg: ‘Tenk deg at du er lenka fast til pulten din via et headset med ledning sju timer hver dag, og at du skal du svare kunder konstant’»
Verneombud, telekommunikasjonsbedrift*